

Nieuws uit de Oudheidkamer

Nummer 18

Juli 2018

Adres : Boekenberg
Markt 40
3201CZ Spijkenisse

Openingstijden : dinsdag 11.00 - 16.00 uur
zaterdag 11.00 - 16.00 uur

Bankrekening : RegioBank NL81 RBRB 0920 0319 35
t.n.v. Vrienden van Spijkenisse
o.v.v. Oudheidkamer

Email : oudheidkamer-spijkenisse@kpnmail.nl

Nieuws uit de Oudheidkamer

Bezoekers van de oudheidkamer blijven voor verrassingen zorgen. Zo werd recent een vrijwilliger van de oudheidkamer gevraagd of hij dat "leuke boekje met die oude reclames van Spijkenisse" kende. Het antwoord was ontkennend, waarop de reactie was: "het is bij mijn jongste broer, maar ik kom het wel eens laten zien". Een week later stapt de man de oudheidkamer binnen en na een praatje gemaakt te hebben, haalt hij het "leuke boekje" voor de dag. Noch de vrijwilliger noch een van de andere aanwezige oud-Spijkenissers had het boekje ooit gezien. En dat komt waarschijnlijk omdat het schriftje, want dat is het, een uniek, origineel exemplaar is!

Foto 1 en 2: Voorkant en schutblad van "Indrukken uit Spijkenisse"

Het schriftje bestaat uit 14 bladen die bij elkaar gebonden zijn. Op 24 bladzijden zijn 12 "reclames" afgebeeld: op de linker bladzijde een tekening, op de rechterzijde een gedicht waarin de dienst of het product wordt aangeprezen. Het is onbekend wie de tekeningen en gedichtjes gemaakt heeft. De stijl van de tekeningen en de verdere inhoud hoort bij de jaren vijftig.

Ook het doel van dit werkje is niet bekend. Was het een voorbeeld voor een reclameboekje dat nooit is uitgegeven? Werd het gemaakt louter voor het plezier? En wie heeft het gemaakt?

Het boekje is in het bezit van erfgenamen van kapper Henk van Bodegom. Die had een broer Piet die kunstschilder was. Zou hij de maker kunnen zijn? Is het niet geheel toevallig dat de eerste reclame uit het schriftje voor Henk van Bodegom is?

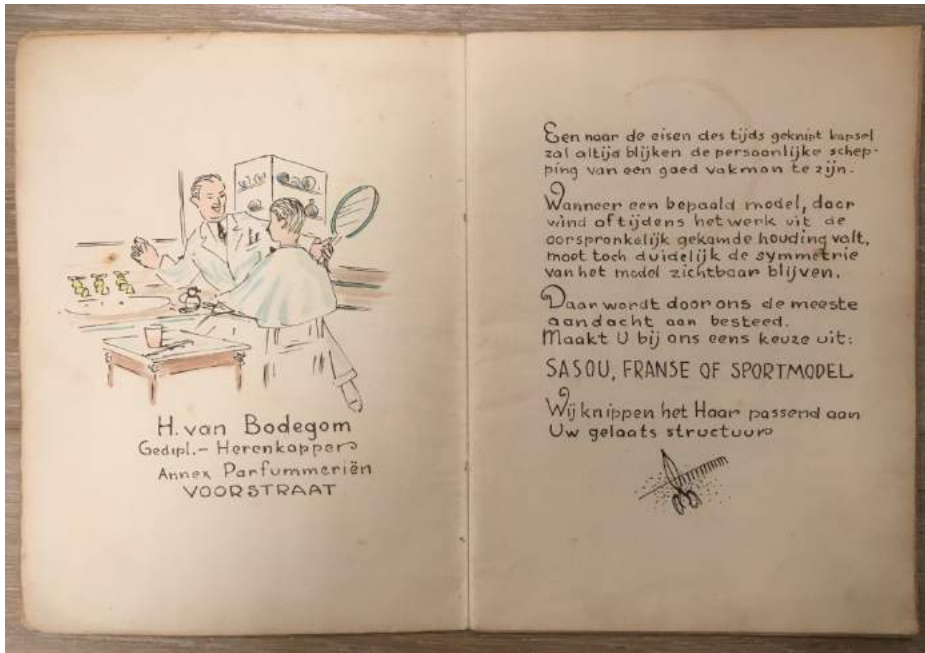

Foto 3. "Reclame" voor kapper Henk van Bodegom

Kapper Henk van Bodegom had na de tweede wereldoorlog een kapperszaak op Voorstraat 14A. Gezien de tekst verkocht hij ook 'parfumeriën'.

Tot 28-10-1942 was Voorstraat 14A het woonhuis van de Joodse slager Samuel Levie, daarna gymzaal en kleuterschool.

Foto 4 Voorstraat 14A, het witte pand links van het midden. Behalve het rechtse pand, dat de ingang aan het Groen Slop had, bestaan deze panden nu nog (nummers van rechts naar links: 14, 14 A en 16).

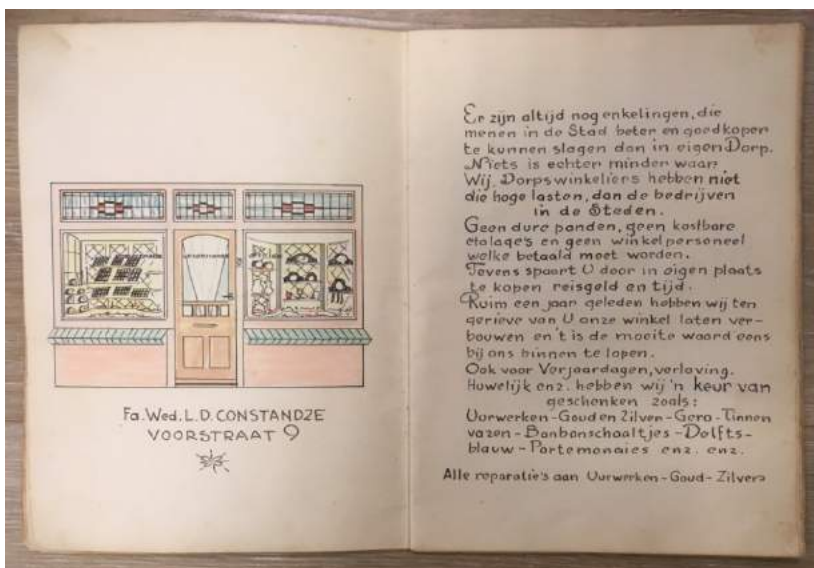

Foto 5 "Reclame" voor juwelier Constandse

Het winkelpand op Voorstraat 9 is gesloopt.

Lezers vertellen ons.....

Recent kreeg de oudheidkamer van Adri Schipper-Koornneef een scan van een (ingekleurde) ansichtkaart uit 1925 van het begin van het Noordeinde. Achterop de kaart schreef haar oom Cor Koornneef wie er op de kaart te zien is. In de kinderwagen zit Leen Herweijer, geboren eind 1924, waaruit af te leiden is dat de foto waar deze kaart van gemaakt is, genomen moet zijn in het volgende jaar.

Links van de kinderwagen staat Neeltje, de zus van Leen, die later zou trouwen met Henk Mol, zoon van slager Jan Mol uit de Kerkstraat. Het meisje aan de rechtse kant van de kinderwagen is Toke van Strien, dochter van boer van Strien van de Welplaat. Leen Herweijer vertelde ons, dat hij vermoedt dat Toke tussen de middag haar boterhammen op at bij haar klasgenootje Neeltje: het was te ver om in de middagpauze naar de boerderij op de Welplaat heen en terug te lopen.

De man die aan komt lopen is Maarten van Reij. Het woonhuis van zijn boerderij is net zichtbaar helemaal rechts op de kaart. Wie de kinderen zijn die rechts op de foto staan, is niet bekend.

Het huis links op de foto bestaat nog (thans nummer 71) evenals de molen. Alle andere huizen op deze foto zijn inmiddels afgebroken en vervangen door nieuwe panden.

Opmerkelijk is het rode dak dat direct rechts naast de molen te zien is. Dit is het dak van een schuur die in de polder Oostbroek stond en het ashok werd genoemd. Omdat de polder lager lag dan het Noordeinde, is van die schuur alleen het dak zichtbaar.

50 jaar markt: De uitbreiding

Al enkele maanden na de opening van de markt werd al gesproken over een mogelijke uitbreiding. Op de toenmalige locatie op het gedempte spui kon tegen geringe kosten er nog 5 kramen bij geplaatst worden bij de ingang van de markt.

Het verdelen van de branches bij het opzetten van de markt bleek al een moeilijke opgave; het invullen van de branches bij een eventuele uitbreiding had ook nogal wat voeten in aarde. Het was zoeken naar branches die nog niet vertegenwoordigd waren. Geen enkele marktkoopman had immers behoefte aan een concurrent. Toch werd gekeken hoe de branches verdeeld waren op markten van vergelijkbare omvang in andere gemeenten. En daar bleek dat twee gelijke branches geen grote problemen veroorzaakte.

Besloten werd om de volgende branches toe te voegen: zuivelproducten, schoenen, huishoudelijke artikelen, consumptieaardappelen en dierbenodigdheden. Veel verzet kwam er van de vaste kraamhouder in de branche schoenen en pantoffels, omdat die vreesde niet meer rendabel te kunnen werken. In overleg met de Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel werd besloten de schoenen te vervangen door wasmiddelen. De markt uitbreiden is één punt, het plaatsen van de nieuwkomers een tweede. Weinigen waren bereid hun huidige 'vertrouwde standplaats' op te geven. Mondeling waren er volop klachten, schriftelijk geen enkele. Zo werd in oktober 1969, anderhalf jaar na de opening, de markt met 5 kramen uitgebreid.

Door de stijgende kosten voor het onderhoud en het schoonhouden van het marktterrein werden de tarieven met 20% verhoogd, van fl.5,- naar fl. 6,- per marktdag. In november 1968 werd al besloten dat er verlichting in de kramen moest komen. Een jaar later zou er per kraam 2 lichtpunten van 42 Volt 60 Watt beschikbaar zijn tegen een tarief van fl. 2,- per marktdag. Al spoedig bleken de 60 watt lampen te weinig licht te geven en werden vervangen door 100 Watt lampen.

Mede door het steeds groeiende inwoneraantal bleef de drukte op de markt aanhouden en daarmee ook de vraag naar uitbreiding.

Vooruitlopend op een komende verplaatsing van de markt naar het nog te realiseren Kerkplein, werd op 6 maart 1970 de Dienst Gemeentewerken gevraagd een kostenraming te maken voor een uitbreiding op het dijklichaam van de Nieuwstraat en op het gedempte Spui tussen de Oostkade en de Nieuwstraat. Bij alle doorgerekende plannen werden afgewogen dat de investeringen in 5 jaar door inkomsten uit het standgeld, zou zijn terugverdiend. Vanwege de lage investeringskosten en de te verwachten windvang werd voorgesteld op de Nieuwstraat alleen verkoopwagens te plaatsen. Deze wagens waren echter alleen beschikbaar in de branche drink- en kleine eetwaren. Hierdoor zou een aparte groep buiten de huidige markt gevormd worden, hetgeen voor de branchevereniging niet acceptabel was.

Kort hierna werd het plan geopperd de haven te dempen en hierop de uitbreiding van de markt te plaatsen. Dit zou dan passen in het later te realiseren centrumplan. Zoals aangegeven op onderstaande tekening zou de toevoerweg dan vanaf de Voorstraat (naast de Krom) naar de Oostkade kunnen lopen. Hiervoor was wel toestemming nodig van het waterschap, maar de geschatte kosten bleken bij lange na niet op te brengen.

Met in het achterhoofd dat de markt op termijn naar het kerkplein zou verhuizen werd toch gekozen voor een uitbreiding met 12 kramen op de Nieuwstraat. Op 5 september 1978 verhuisde de markt naar het Kerkplein en kon begonnen worden met de bebouwing op de Nieuwstraat

